

Ірина Гаврікова

здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
кафедри соціально-економічної географії і регіоназнавства імені Костянтина Немця,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
e-mail: iryna.gavrikova@student.karazin.ua, <https://orcid.org/0009-0006-3789-5639>

Катерина Кравченко

к. геогр. н., доцент кафедри соціально-економічної географії і регіоназнавства імені Костянтина Немця,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
e-mail: kateryna.kravchenko@karazin.ua, <https://orcid.org/0000-0003-4654-3185>

**ОСОБЛИВОСТІ ПОТОКІВ ВИМУШЕНИХ МІГРАЦІЙ УКРАЇНЦІВ
В СТАТУСІ ТИМЧАСОВОГО ЗАХИСТУ В КРАЇНАХ ЄС (КЕЙС РУМУНІЯ)**

У статті розглядаються особливості формування та розвитку потоків вимушених українських мігрантів у статусі тимчасового захисту в країнах Європейського Союзу, зокрема на прикладі Румунії. Досліджено нормативно-правові передумови застосування механізму тимчасового захисту та проведено його порівняння з інститутом біженства, що дало змогу окреслити відмінності у правовому статусі та соціальних наслідках для переміщених осіб. На основі статистичних матеріалів проаналізовано динаміку чисельності українських громадян, які скористалися цим механізмом, а також їхню статеву-вікову структуру. Показано, що у перші роки війни переважали жінки та діти, тоді як у 2023–2024 рр. зросла частка осіб працездатного віку, що свідчить про трансформацію характеру міграції від переважно гуманітарної до соціально-економічної. Встановлено, що такий зсув має суттєві демографічні наслідки для України: відтік жінок репродуктивного віку та дітей призводить до зниження рівня народжуваності й посилює ризики демографічного спаду, тоді як міграція працездатного населення ускладнює перспективи відновлення трудового потенціалу.

Розкрито специфіку румунської моделі реагування на військові дії в Україні, яка поєднує елементи екстреної гуманітарної допомоги із заходами соціальної інтеграції та підтримки доступу на ринок праці. Виявлено, що тимчасовий захист українських громадян у країнах ЄС виступає не лише інструментом швидкого реагування на гуманітарну кризу, а й чинником глибших соціально-економічних та демографічних змін. Розглянуто територіальні особливості розселення українців в різних районах Румунії. Подальші наукові дослідження плануються спрямувати на порівняльний аналіз досвіду інших держав Європейського Союзу з метою вироблення узагальнених висновків і практичних рекомендацій для української та європейської міграційної політики.

Ключові слова: тимчасовий захист, біженство, вимушені мігранти, Румунія, Європейський Союз, міграційна політика, демографічні трансформації.

Як цитувати: Гаврікова, І., Кравченко, К. (2025). Особливості потоків вимушених міграцій українців в статусі тимчасового захисту в країнах ЄС (кейс Румунія). *Часопис соціально-економічної географії*, 39, 63-73. <https://doi.org/10.26565/2076-1333-2025-39-05>

In cites: Gavrikova, I., Kravchenko, K. (2025). Features of forced migration flows of ukrainians under temporary protection in the European Union: the case of Romania. *Human Geography Journal*, 39, 63-73. <https://doi.org/10.26565/2076-1333-2025-39-05> [in Ukrainian].

Постановка проблеми. Повномасштабна війна в Україні зумовила безпрецедентні за масштабами міграційні потоки, значна частина яких спрямувалася до країн Європейського Союзу. У відповідь на міграційну кризу ЄС уперше в історії активував Директиву про тимчасовий захист, що дало змогу українським громадянам отримати легальний статус проживання, доступ до ринку праці, освіти та соціальних послуг. Водночас масштаби та динаміка переміщення, соціально-демографічні характеристики мігрантів, їх інтеграційні стратегії й особливості правового становища суттєво відрізняються між приймаючими країнами. У цьому контексті Румунія, яка є безпосереднім сусідом України та одною з основних транзитних і приймаючих країн, становить особливий інтерес для дослідження. Проте питання просторової

організації потоків, адаптаційних практик та викликів, що постають перед українськими мігрантами у статусі тимчасового захисту в країнах ЄС, зокрема в Румунії, досі залишаються недостатньо вивченими. Це зумовлює потребу у ґрунтовному аналізі специфіки міграційних процесів, спричинених війною, з метою вироблення наукових висновків та практичних рекомендацій для покращення міграційної політики, розроблення рекомендацій щодо роботи з українцями за кордоном, а також розуміння рівня адаптивності, загальних тенденцій для можливості позитивного впливу на потоки вимушених мігрантів. Планування стратегії повернення значної кількості вимушених мігрантів до України після закінчення дії тимчасового статусу.

Формулювання мети статті. Метою статті є комплексне дослідження особливостей функціонування механізму тимчасового захисту громадян України в країнах Європейського Союзу на прикладі Румунії, аналіз його нормативно-правових засад, соціально-демографічних наслідків та інтеграційних аспектів.

У роботі ставиться завдання виявити динаміку та просторові особливості потоків українських мігрантів у статусі тимчасового захисту, з'ясувати чинники, що визначають їхні адаптаційні стратегії, оцінити ефективність національних і європейських механізмів підтримки, а також окреслити потенційні ризики та перспективи для міграційної політики України й ЄС.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми міжнародної міграції та міграційної політики ЄС комплексно висвітлено у працях вітчизняних дослідників (Л. Мельничук, Д. Баланюк, І. Івашук, М. Микієвич, С. Мосьондз, В. Олефір), де розглядаються засади формування міграційних процесів, їхні види та особливості політики держав-членів ЄС і України. Водночас більшість робіт не враховує сучасних політичних, економічних і воєнних викликів, що зумовлюють актуалізацію проблематики тимчасового захисту [1, 5, 9, 10, 11, 12].

Окремі дослідження присвячені правовим аспектам тимчасового захисту в ЄС (С. Лозінська, О. Поліванова, І. Бойко, М. Менджул, О. Маліновська, Н. Мушак), тоді як праці М. Якимчук, В. Чуєнко, Л. Дешко, Р. Петрової закладають підґрунтя для вивчення правового статусу та режиму перебування громадян третіх країн, зокрема українців, у ЄС [2, 6, 7, 8, 13, 15].

Серед зарубіжних авторів (Гай С. Гудвін-Гілл, МакАдам Дж., Кючюк Е., Ашсер Л., Абрискета Й., Мітч А., Парцер М. [16, 18, 22, 23, 26, 29]) особливої уваги заслуговує позиція Дж. МакАдам, яка наголошує на принципі *non-refoulement* (заборона державам висилати, повертати чи екстрадувати будь-яку особу до країни, де її життю чи свободі загрожує небезпека) як фундаментальній гарантії міжнародного захисту. Вона підкреслює, що рішення ЄС про запровадження тимчасового захисту для українців стало ефективним інструментом швидкого реагування на гуманітарну кризу, оскільки дозволило уникнути складних процедур надання статусу біженця [27]. Й. Абрискета у своєму дослідженні розглядає факт застосування директиви ЄС, щодо тимчасового захисту українців, а також історичний аспект формування законодавчо-правової бази тимчасового прихистку біженців з країн, які не входять до Європейського Союзу [16]. Я. Сіментіч та Г. Сандіч провели комплексне дослідження тимчасового захисту осіб, переміщених з України в контексті міжнародного захисту та з боку управління міграційними потоками в країнах ЄС [31].

У. Міньюра, С. Яккус у своїх дослідженнях застосовували інноваційні методи (Facebook Social Connectedness Index, дані з рекламних платформ, цифрові індекси) для оцінки потоків українців після початку війни [30]. М. Берте, Д. Паолотті,

К. Калімера фокусуються на міграції висококваліфікованих українців. У сукупності ці напрацювання формують базу для розуміння масштабів та специфіки української міграції до Європейського Союзу [19].

Щодо останніх досліджень в Румунії, то В. Мацек, К. Баба розкривають особливості реакції Румунії на міграційну кризу, зосереджуючись на внутрішніх заходах та міжнародній співпраці, включно з організацією прикордонного контролю, прийомом і інтеграцією переміщених осіб, а також взаємодією з ЄС, НАТО та іншими партнерами [24].

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз багатьох наукових статей, досліджень, монографій привів до декількох розбіжностей у визначенні статусу українців, які вимушено перебувають за кордоном, а саме, відповідно до Конвенції ООН «Про статус біженців», біженцем визнається особа, яка через обґрунтовані побоювання переслідувань за ознаками раси, релігії, громадянства, належності до певної соціальної групи чи політичних переконань перебуває за межами держави своєї національної належності та не може або не бажає користуватися її захистом; або, не маючи громадянства, перебуває за межами країни свого колишнього проживання та з аналогічних причин не може чи не бажає туди повернутися [2].

Після початку повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну 24 лютого 2022 року Європейський Союз оперативно відреагував, продемонструвавши солідарність та готовність підтримати українців, які потребують допомоги. Комплекс заходів охоплював надання гуманітарної та екстреної допомоги у сфері цивільного захисту, посилення прикордонної підтримки та забезпечення захисту для тих, хто вимушено залишив Україну. Вперше в історії ЄС було активовано Директиву № 2001/55/ЄС «Про мінімальні стандарти надання тимчасового захисту у разі масового напливу переміщених осіб та заходи щодо забезпечення збалансованого розподілу зусиль між державами-членами», яка встановлює правові механізми врегулювання ситуації, пов'язаної з масовим прибуттям переміщених осіб.

Директива про тимчасовий захист надала громадянам України, які рятуються від російської агресії, право легального перебування на території Європейського Союзу та доступу до базових соціальних послуг, зокрема охорони здоров'я, освіти й ринку праці [16]. Таким чином, тимчасовий захист розглядається як особлива форма міжнародного захисту, що забезпечує українцям можливість інтеграції в приймаючих державах без необхідності проходження повної процедури надання статусу біженця. Він охоплює низку правових гарантій, серед яких – доступ до житла, медичного обслуговування, освітніх послуг та офіційного працевлаштування [28].

Водночас процедура отримання тимчасового захисту варіюється залежно від національного законодавства окремих держав-членів ЄС, хоча загальним підходом є подання відповідної заяви до компетентних органів влади. За наявними статистичними даними, термін розгляду таких заяв у більшості країн

становить від кількох днів до двох тижнів [18]. Основні відмінності між терміном «біженство» та «тимчасовий захист» наведені в таблиці 1.

У цілому система тимчасового захисту в межах ЄС характеризується поєднанням трьох взаємопов'язаних елементів: забезпечення базових гумані-

тарних потреб (житло, харчування, медична допомога), доступу до соціально-економічних ресурсів (освіта, працевлаштування, вивчення мови та культурна інтеграція) та поступового включення українців у приймаючі спільноти [18].

Таблиця 1 / Table 1

Відмінності визначення дефініцій «біженство» та «тимчасовий захист» для вимушених мігрантів-українців (побудовано авторами на основі джерел [3, 4, 20, 21, 25, 26, 32]) / **Differences between the definitions of “asylum” and “temporary protection” for forced Ukrainian migrants** (compiled by the authors based on sources [3, 4, 20, 21, 25, 26, 32])

Критерій	Тимчасовий захист в країнах ЄС	Біженство
Правова основа	Директива Ради ЄС 2001/55/ЄС	Конвенція ООН про статус біженців (1951 р.) та Протокол 1967 р.
Особливості надання	Колективне надання, без індивідуального розгляду заяв	Індивідуальний розгляд заяви, доведення факту переслідування
Міжнародний статус	Діє виключно в межах ЄС, є регіональним механізмом	Універсальна категорія, визнана на рівні міжнародного права (ООН)
Інтеграційний вимір	Тимчасовий механізм для кризових ситуацій, орієнтований на можливість повернення на батьківщину	Довгострокова інтеграція у країні перебування
Можливість отримання громадянства	Не передбачає прямого шляху до громадянства, оскільки має тимчасовий характер	У багатьох країнах після тривалого проживання біженці можуть претендувати на постійне проживання та громадянство
Тривалість	Тимчасовий характер: первісно 1 рік, можливість продовження	Безстроковий статус (зберігається доти, доки існують підстави для захисту)
Можливість переселення в інші країни ЄС	Право вільного пересування обмежене - особа повинна залишатися у тій країні ЄС, яка надала захист, але кожна країна може вирішувати самостійно	Після набуття статусу біженця переселення до іншої країни ЄС можливе лише через окремі механізми (наприклад, возз'єднання сім'ї)
Обсяг прав	Право на житло, медичне обслуговування, освіту, працевлаштування; гарантії визначені конкретним документом (Директивою)	Повний спектр прав, передбачених Конвенцією 1951 року (житло, соціальний захист, освіта, робота, свобода пересування)

Польща, яка прийняла найбільшу кількість громадян України серед усіх держав Європейського Союзу, реалізувала модель масової адресної підтримки переміщених осіб. Центральним елементом цієї моделі стала програма «40+», що передбачала державну компенсацію домогосподарствам, які надавали житло українцям. Надалі законодавчі зміни розширили обсяг соціальних гарантій, забезпечивши особам під тимчасовим захистом доступ до систем охорони здоров'я, освіти та ринку праці без необхідності отримання додаткових дозволів. Польська практика базується на принципах оперативної гуманітарної реакції з поступовим переходом до державних механізмів соціальної інтеграції.

У Німеччині сформовано модель соціального включення через рівність прав, що ґрунтується на повній інтеграції осіб з тимчасовим захистом у національну систему соціального забезпечення. Відповідно до положень законодавства, отримувачі захисту користуються виплатами за програмою Bürgergeld, мають рівні з громадянами права на працевлаштування, медичне страхування та участь у мовних курсах, які фінансуються Федеральним агентством праці. Такий підхід сприяє інтеграції українських мігрантів на засадах соціальної рівності та запобігає про-

цесам маргіналізації переміщених осіб.

Французька модель має переважно інституційно-центрований характер, у межах якого ключову роль відіграють державні структури та муніципальні органи влади. Надання соціальної допомоги українцям здійснюється через систему соціальних кас, що гарантує доступ до фінансової підтримки, медичного страхування та освітніх послуг. Відмінною рисою французької практики є акцент на культурній адаптації, міжкультурній комунікації та індивідуальному соціальному супроводі біженців і осіб під тимчасовим захистом.

В Італії та Іспанії запроваджено мережеві моделі гуманітарної підтримки, що поєднують державне фінансування з активною участю неурядових організацій, церковних інституцій і місцевих громад. В Італії така підтримка реалізується через систему SPRAR (Sistema di protezione per richiedenti asilo e rifugiati), у межах якої надаються житло, соціальний супровід і сприяння у працевлаштуванні. В Іспанії діє мережа центрів первинного розміщення, де забезпечується житло, грошова допомога та допомога у соціально-професійній інтеграції. Обидві країни демонструють ефективність децентралізованого підходу, що ґрунтується на співпраці держави та

громадянського суспільства у наданні гуманітарної допомоги [21].

Загалом гуманітарні програми тимчасового захисту в країнах ЄС демонструють різні ступені інституційної залученості, проте мають спільну основу - прагнення забезпечити гідні умови життя для переміщених осіб і водночас підтримати їхню соціальну самостійність. Європейський Союз координує ці ініціативи через Фонд притулку, міграції та інтеграції (AMIF) і програму CARE, що фінансують заходи з розміщення, освіти та інтеграції українців [31].

Строк дії тимчасового захисту для громадян України в Європейському Союзі подовжено до 4 березня 2027 року. Після його завершення українці зможуть отримати посвідку на постійне проживання у державах-членах ЄС, зокрема, отримати робочу чи студентську візу або скористатися програмами добровільного повернення до України [32].

Румунія є репрезентативною для розуміння регіональної специфіки міграційних процесів, оскільки поєднує транзитні, інтеграційні та демографічні аспекти сучасного українського міграційного руху. Аналіз її досвіду дає змогу екстраполювати отримані результати на ширший контекст політики тимчасового захисту у Європейському Союзі.

Румунія, як держава-член Європейського Союзу та безпосередній сусід України, відіграла ключову роль у реалізації механізму тимчасового захисту для українських громадян, які були змушені залишити країну внаслідок збройної агресії Російської Федерації. Згідно з положеннями Директиви 2001/55/ЄС, тимчасовий захист у Румунії забезпечує українцям право легального перебування, доступ до житла, системи охорони здоров'я, освіти, а також до офіційного ринку праці.

Національне законодавство Румунії деталізує процедуру надання такого статусу: особа має зареєструватися у місцевих органах влади та отримати відповідний документ, що підтверджує право на тимчасовий захист. Важливим аспектом є спрощеність процедури – у більшості випадків термін оформлення становить від кількох днів до двох тижнів. Держава також передбачає спеціальні програми підтримки інтеграції, включаючи мовні курси, соціальні послуги та заходи з працевлаштування.

Особливістю румунської моделі є поєднання гуманітарної підтримки з прагненням до соціально-економічної інтеграції українців. Це сприяє не лише забезпеченню базових потреб переміщених осіб, але й створює умови для їхньої активної участі у соціально-економічному житті приймаючої країни.

У Румунії була запроваджена програма «50/20» у березні 2022 року як інструмент підтримки українців, які отримали тимчасовий захист. Держава відшкодовувала приймаючим сім'ям або власникам житла 50 леїв на день за кожно особу для покриття витрат на проживання. Додатково надавалося 20 леїв на день на харчування для кожного українця. Метою було стимулювання місцевих громад та приватних осіб приймати переміщених осіб з України та забезпечити їм базові умови для проживання та харчування. У 2023 році умови програми почали поступово переглядатися. Частина фінансування була зменше-

на, а акцент перенесено на довгострокову інтеграцію біженців через доступ до ринку праці, орендного житла та соціальних програм. Згодом підтримка у форматі «50/20» була замінена механізмом компенсації оренди житла для українців, які самостійно винаймають житло.

Криза вимушеної міграції в Україні, спричинена збройною агресією Російської Федерації у лютому 2022 року, зумовила один із найбільших міграційних потоків у Європі за останні десятиліття. У цьому контексті Румунія, як прикордонна держава ЄС і НАТО, відіграла ключову роль в організації прийому, транзиту та підтримки мільйонів переміщених осіб. Упродовж 2022-2023 років понад 15 мільйонів біженців перетнули українські кордони, значна частина з яких прибула до Румунії, де отримала гуманітарну допомогу, доступ до тимчасового захисту та заходи з соціально-економічної інтеграції [14].

Аналіз змін у чисельності громадян України, які отримали тимчасовий захист у державах Європейського Союзу, свідчить, що у 2022 році цей показник досяг приблизно 4,5 млн осіб, що стало рекордним і безпрецедентним явищем для ЄС (рис. 1). Водночас у наступні роки зафіксовано уповільнення приросту нових отримувачів статусу тимчасового захисту: у 2023 році їх кількість становила 1,06 млн осіб, а у 2024 році скоротилася до 0,79 млн осіб [22]. Зазначена тенденція зумовлена ослабленням інтенсивності вимушених міграційних переміщень населення з різних регіонів України. Часткове зниження бойової активності та відносна стабілізація лінії фронту вплинули на зменшення кількості українців, які приймали рішення про виїзд за кордон та оформлення статусу тимчасового захисту в європейських країнах. Аналогічні процеси спостерігалися й на рівні окремих держав ЄС. Зокрема, у Румунії у 2022 році кількість українців, які перебували під тимчасовим захистом, перевищувала 110 тис. осіб, однак у 2023 році обсяг нових випадків скоротився приблизно на 40%, а у 2024 році було зареєстровано 37 025 нових заяв. Така динаміка вказує на поступову стабілізацію міграційної ситуації та зменшення навантаження на національні системи прийому в країнах ЄС.

Бухарест, Сучава, а також Марамуреш та Тіміш – найбільш популярні регіони, де проживають українці з тимчасовим захистом, саме в цих регіонах розташовані центри біженців де українці отримують допомогу від місцевої влади та міжнародних організацій.

Розселення українських громадян, які отримали тимчасовий захист у Румунії, має виразно просторову диференціацію, що відображає як початкові маршрути вимушеної міграції, так і подальші соціально-економічні умови адаптації. Станом на 2024 рік найбільша кількість осіб з тимчасовим захистом зосереджена у столиці та прикордонних регіонах.

Згідно з офіційними даними, у Бухаресті проживало 52,5 тис. осіб, у Констанці - 20,1 тис. осіб, Марамуреші - 17,5 тис. осіб, Галаці - 13,9 тис. осіб, Сучаві - 12,6 тис. осіб, Брашові - 7,1 тис. осіб, тоді як у Яссах, Сібіу та Клужі чисельність становила відповідно 3,5 тис. осіб, 3,3 тис. осіб і 3,2 тис. осіб. В інших регіонах кількість українців із тимчасовим захистом

не перевищувала двох тисяч осіб [32].

Найвища концентрація проживання українців у Бухаресті пояснюється не лише роллю столиці як головного політичного, економічного й адміністративного центру країни, а й наявністю розгалуженої інфраструктури підтримки біженців. У місті функціонують національні й міжнародні інституції

(UNHCR, IOM, Save the Children, Red Cross), які забезпечують соціальний супровід, медичну допомогу, навчальні програми та можливості працевлаштування. Висока мобільність ринку праці у столиці створює сприятливі умови для інтеграції українців із середньою та вищою освітою, особливо у сфері послуг, ІТ, освіти та охорони здоров'я.

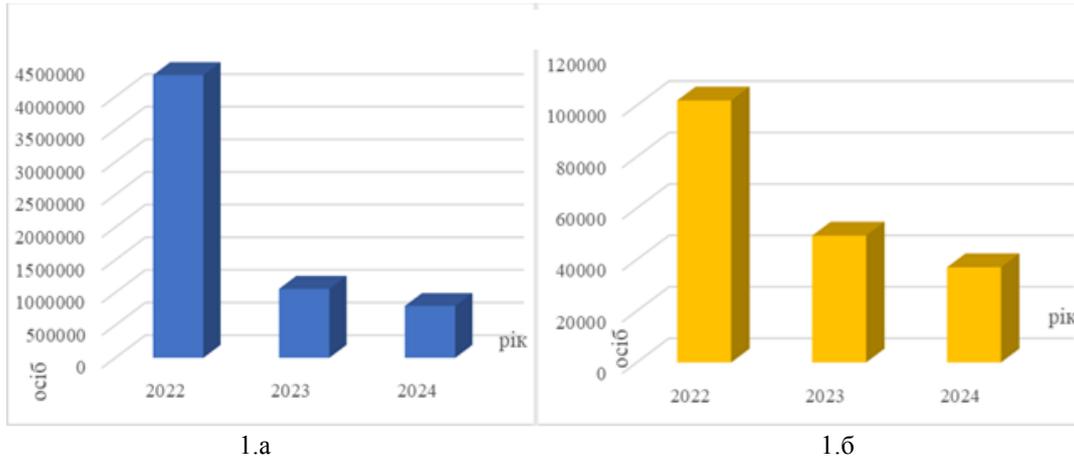

Рис. 1. Динаміка чисельності осіб, що отримали тимчасовий захист у ЄС (рисунок а), Румунії (рисунок б) у 2022-2024 роках (побудовано авторами за даними [22])
Fig. 1. Dynamics of the number of persons granted temporary protection in the EU (Figure a) and in Romania (Figure b), 2022–2024 (compiled by the authors based on data from [22])

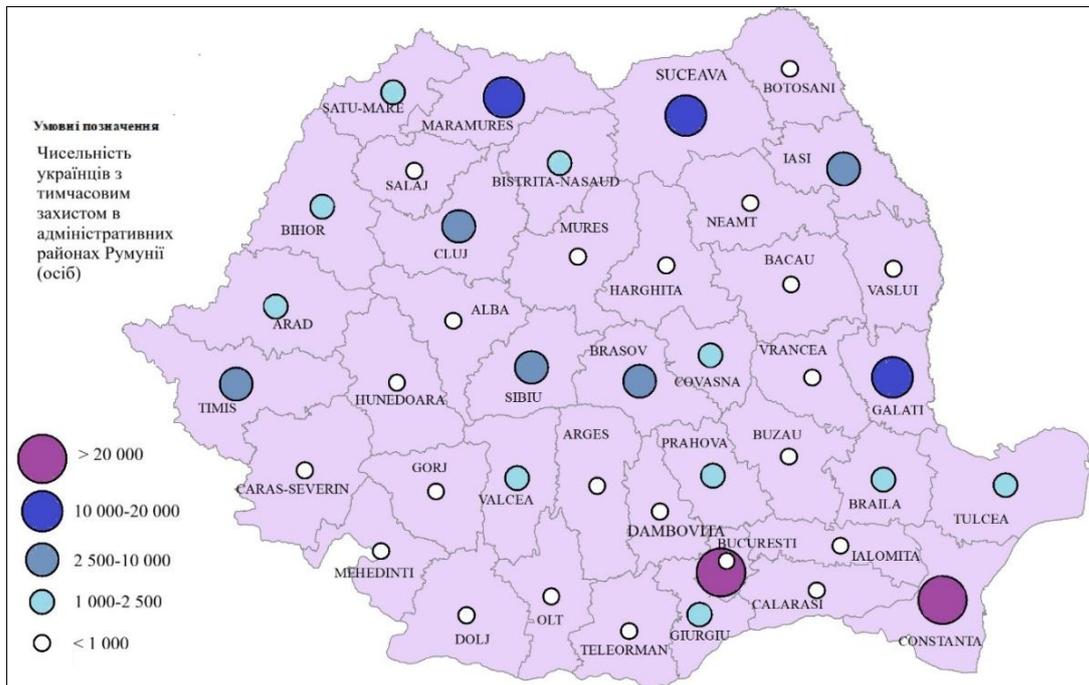

Рис. 2. Чисельність українців з тимчасовим захистом в різних регіонах Румунії в 2024 році (побудовано авторами за даними [32])
Fig. 2. Number of Ukrainians under temporary protection in different regions of Romania in 2024 (by the authors based on data from [32])

Другим за значенням центром стала Констанца, що поєднує транзитно-логістичну функцію з високим рівнем економічної активності. Розташування на узбережжі Чорного моря, близькість до портових і транспортних вузлів зробили місто привабливим для тимчасового поселення, особливо на початкових

етапах війни. Крім того, Констанца має розвинену туристичну інфраструктуру, де українці могли знайти сезонну чи постійну зайнятість.

Марамуреш та Сучава - прикордонні регіони, які стали первинними пунктами прийому мігрантів з України. Історично вони мають етнічні та культурні

зв'язки з Україною, зокрема через українську громаду Буковини та Закарпаття. Цей чинник, разом із діяльністю гуманітарних організацій і місцевих волонтерських мереж, сприяв закріпленню частини переміщених осіб у регіоні навіть після завершення первинної евакуації.

Галаць став важливим транзитним та водночас постійним пунктом проживання завдяки близькості до українського та молдовського кордонів і наявності міжнародного річкового порту на Дунаї. Тут активно працюють осередки міжнародних організацій, що забезпечують житло, правову допомогу та інтеграційні послуги.

Висока частка українців у Брашові, Клужі та Сібіу зумовлена привабливістю цих міст як освітніх та економічних центрів центральної Румунії. Тут діють університети, IT-компанії та промислові підприємства, що відкривають можливості для кваліфікованої праці. Крім того, у цих містах розвинені волонтерські та муніципальні програми інтеграції, включно з курсами румунської мови та культурно-освітніми заходами.

Чисельність українців у решті регіонів (менше 2 тис. осіб) пояснюється обмеженими можливостями ринку праці, віддаленістю від транспортних шляхів і менш розвинутою інфраструктурою соціальної підтримки.

У цілому територіальний розподіл українців у Румунії демонструє урбанізаційну та прикордонну спрямованість.

Криза, спричинена масовим притоком українських біженців, істотно позначилася на Румунії в економічному, соціальному та геополітичному вимірах. У довгостроковій перспективі вона визначатиме напрями державної політики у сферах міграції, безпеки та інтеграції іноземців у румунське суспільство. Одним із ключових тривалих наслідків виступають демографічні трансформації [33]. Доцільно як для вивчення демографічних тенденцій в Україні за рахунок міграції, а також і для вивчення демографічних трансформацій в Румунії, розглянути статево-вікову структуру українців, які отримали статус тимчасового захисту в Румунії (рис. 3).

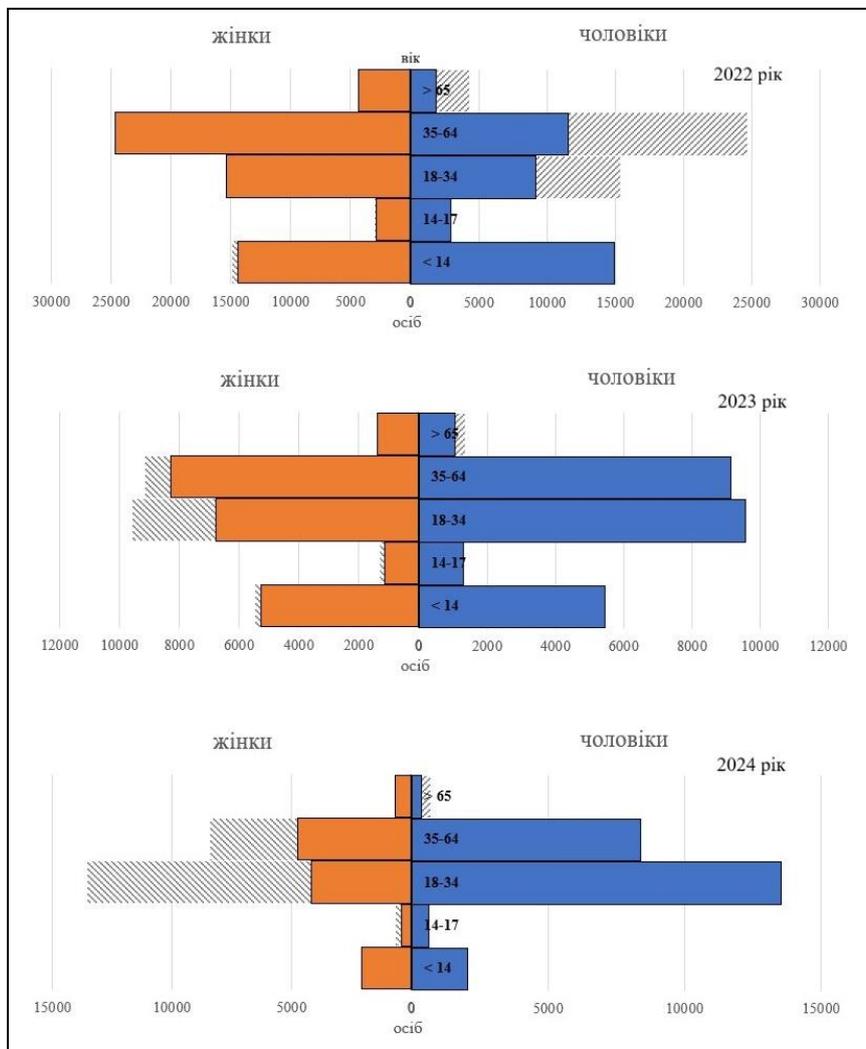

Рис. 3. Динаміка статево-вікової структури українців з тимчасовим захистом в Румунії у 2022-2024 роках (побудовано авторами за даними [22])

Fig. 3. Dynamics of the age and sex structure of Ukrainians under temporary protection in Romania, 2022–2024 (compiled by the authors based on data from [22])

Перший (2022) рік повномасштабної війни був відзначений безпрецедентним за масштабами напливом українських біженців до Румунії, серед яких переважали жінки та діти. Це зумовлено правовими обмеженнями на виїзд чоловіків призовного віку з України, що спричинило домінування серед новоприбулих жінок віком 35-64 роки та дітей до 14 років. Водночас наявність певної кількості чоловіків працездатного віку (18-34 та 35-64 роки) пояснюється винятками з мобілізаційних правил (багатодітні батьки, особи з інвалідністю, студенти чи іноземні громадяни). Таким чином, структура українців, які отримали тимчасовий захист в Румунії у 2022 році мала виразний «сімейний характер» із високою часткою вразливих категорій населення.

Другий (2023) рік продемонстрував суттєві структурні зрушення. По-перше, спостерігається скорочення чисельності новоприбулих жінок із дітьми, що можна пояснити двома тенденціями: частковим поверненням українських сімей у відносно безпечніші регіони України та їхнім переїздом до інших держав ЄС, які пропонували ширші програми підтримки та інтеграції. Так як з'явилися обмеження по програмі фінансової підтримки «50/20», а в інших країнах не було обмежень на зміну країни тимчасового захисту. По-друге, зросла частка чоловіків у працездатному віці (18-34 та 35-64 роки). Це свідчить про поступову зміну профілю біженців: якщо у 2022 році акцент був на негайному порятунку жінок і дітей, то у 2023 році міграційні потоки все більше формувалися під впливом соціально-економічних мотивів (працевлаштування, возз'єднання родин, освітні можливості). Отже, біженство поступово почало набувати рис трудової міграції.

Третій (2024) рік характеризується ще більш виразною орієнтацією на працездатне населення. Новоприбулі до Румунії українці переважно належали до вікових категорій 18-34 та 35-64 роки серед чоловіків, а також жінок середнього віку. Натомість частка дітей та підлітків різко скоротилася, що можна пояснити як поверненням частини родин в Україну після відновлення навчального процесу у безпечніших регіонах, так і міграцією сімей до інших країн ЄС з розвиненішою системою соціальної та освітньої інтеграції. Низька чисельність осіб старшого віку (>65 років) у всіх роках підтверджує обмежену мобільність цієї групи та її схильність залишатися на території України.

Згідно з офіційними даними Національного агентства зайнятості населення Румунії (ANOFM), протягом 2024 - 2025 років спостерігалось поступове зростання кількості громадян України, які зверталися до державних служб зайнятості з метою отримання консультування, інформування або сприяння у працевлаштуванні. Станом на середину 2025 року кількість зареєстрованих осіб досягла приблизно 24-25 тисяч.

Водночас, частка фактично працевлаштованих українських громадян через посередництво ANOFM є відносно низькою. Наприклад, станом на 10 червня 2024 року було працевлаштовано 3 072 особи, а станом на 27 січня 2025 року - 3 275 осіб. Така динаміка

свідчить про обмежену ефективність посередницької функції державних інституцій, попри загальну активізацію у сфері інтеграції тимчасово переміщених осіб до ринку праці Румунії [17].

Аналіз розподілу за галузями засвідчує, що найбільший попит на робочу силу серед українських громадян спостерігається в таких секторах: гереробна промисловість - зокрема текстильна та харчова галузі; будівництво - робітничі спеціальності, зокрема мулярі, штукатурки, різноробочі; сфера готельно-ресторанного бізнесу) - кухарі, помічники кухарів, покоївки, офіціанти; торгівля - касири, продавці-консультанти, працівники складів; сфера послуг - прибиральники, працівники пралень, доглядальниці; інформаційні технології - попит нижчий у порівнянні з іншими секторами, але серед висококваліфікованих працівників спостерігається окремий сегмент працевлаштування.

Низький рівень фактичного працевлаштування (приблизно 13-14% від загальної кількості зареєстрованих) може бути зумовлений рядом факторів: мовним бар'єром, невідповідністю між наявними вакансіями та професійною кваліфікацією українських громадян, а також відсутністю визнання професійних дипломів у ряді спеціалізованих сфер.

Проблеми та перспективи дослідження. Результати аналізу особливостей функціонування режиму тимчасового захисту громадян України у країнах Європейського Союзу, зокрема на прикладі Румунії, дають змогу виокремити низку актуальних проблемних аспектів та окреслити перспективні напрями подальшого розвитку міграційної політики й інтеграційних механізмів у європейському просторі.

Проблеми. Однією з ключових проблем залишається асиметричність реалізації положень Директиви 2001/55/ЄС у різних державах-членах. Попри єдину нормативну основу, існують суттєві розбіжності у процедурах надання статусу тимчасового захисту, рівні соціальних гарантій, доступі до медичних, освітніх та трудових ресурсів. Така нерівномірність породжує дисбаланс між державами ЄС і створює передумови для вторинної (внутрішньоєвропейської) міграції українців.

Другою проблемою є обмежена результативність програм економічної інтеграції, насамперед у сфері працевлаштування. За даними Національного агентства зайнятості Румунії (ANOFM), частка українських громадян, які фактично інтегрувалися на ринок праці, залишається невисокою. Це зумовлено мовними бар'єрами, невідповідністю професійної кваліфікації наявним вакансіям, а також складнощами у визнанні дипломів та сертифікатів.

Інший проблемний аспект пов'язаний із тимчасовим характером правового статусу. Подовження дії тимчасового захисту до 2027 року забезпечує лише короткострокову стабільність, тоді як відсутність чітких механізмів переходу до інших форм правового перебування створює ситуацію правової невизначеності. Це може мати негативні наслідки як для біженців, так і для приймаючих країн, оскільки утруднює формування довгострокових стратегій

інтеграції.

Окремої уваги заслуговують демографічні наслідки. Масова еміграція жінок репродуктивного віку, дітей і працездатного населення спричинила структурні зміни у демографічному балансі України, посилення тенденцій старіння населення та зниження рівня народжуваності. Такі процеси створюють ризики довготривалої демографічної кризи, що, впливає на економічну та соціальну стабільність держави.

Перспективи. Одним із пріоритетних напрямів є уніфікація стандартів реалізації тимчасового захисту у межах ЄС. Вироблення спільних соціальних, економічних і правових критеріїв сприятиме зменшенню міждержавних відмінностей та забезпечить рівність умов для всіх переміщених осіб.

Другим перспективним напрямом міграційної політики є поглиблення трудової інтеграції українських громадян, які перебувають під тимчасовим захистом у країнах Європейського Союзу. Це може бути досягнуто шляхом розширення програм професійної підготовки та перекваліфікації, удосконалення системи мовної адаптації, а також запровадження ефективних механізмів взаємного визнання освітніх кваліфікацій і професійних сертифікатів. Реалізація таких заходів сприятиме не лише зростанню рівня економічної активності та зайнятості серед українських мігрантів, але й забезпечить оптимізацію соціально-економічного навантаження на інститути приймаючих держав, створюючи передумови для їх більш сталого соціального включення. Важливою перспективою розвитку міграційної політики є поглиблення двостороннього співробітництва між Україною та Румунією. Йдеться про узгодження програм реінтеграції громадян після завершення дії тимчасового захисту, створення спільних ініціатив із професійної адаптації та підтримки сімей, що планують повернення в Україну.

Особливу увагу варто приділити використанню картографічних та прогнозно-аналітичних методів для виявлення територіальних диспропорцій у міграційних потоках, оцінки демографічних ризиків і розроблення сценаріїв подальшої мобільності населення. Такий підхід дозволить сформулювати науково обґрунтовані прогнози та забезпечити ефективне планування соціальної політики.

Створення стратегії «післязахистового» періоду, яка б визначила чіткі правові механізми переходу осіб із тимчасовим захистом до стабільніших статусів - робочих, освітніх або постійного проживання. Це сприятиме зменшенню правової невизначеності та забезпеченню стійкої інтеграції українських громадян у європейський соціальний простір.

Висновки. Проведене дослідження дало змогу комплексно охарактеризувати особливості функціонування механізму тимчасового захисту громадян України у країнах Європейського Союзу та визначити його соціально-демографічні, правові й економічні наслідки. Встановлено, що запровадження Директиви 2001/55/ЄС від 4 березня 2022 року стало безпрецедентним кроком у практиці ЄС, який забезпечив реалізацію принципу non-refoulement та створив правову основу для колективного захисту переміщених осіб. На прикладі Румунії з'ясовано, що механізм тимчасового захисту поєднав елементи гуманітарної допомоги з довгостроковими заходами соціально-економічної інтеграції, включно з доступом до житла, освіти, охорони здоров'я та ринку праці.

Динаміка статево-вікової структури українських мігрантів засвідчила поступову трансформацію характеру міграційних потоків: від гуманітарної евакуації жінок і дітей у 2022 році до соціально-економічної мобільності працездатного населення у 2023–2024 роках. Ця зміна структури відображає адаптаційні стратегії українців, спрямовані на триваліше перебування у країнах ЄС, що зумовлює потребу у формуванні сталих політик інтеграції та зайнятості. Водночас зберігаються суттєві проблеми, серед яких – нерівномірність імплементації положень Директиви 2001/55/ЄС, фрагментарність програм соціальної інтеграції, мовні та культурні бар'єри, а також правова невизначеність після завершення терміну дії тимчасового статусу.

Демографічні наслідки масової міграції є значущими для України, оскільки супроводжуються зменшенням чисельності населення, відтоком жінок репродуктивного віку та зниженням народжуваності, що створює ризики довготривалої демографічної кризи. Такі тенденції потребують розроблення нових підходів до державної демографічної політики, зокрема у сфері стимулювання повернення та реінтеграції населення.

Перспективи подальшого розвитку системи тимчасового захисту пов'язані з необхідністю уніфікації європейських стандартів надання допомоги, розширення інструментів соціальної та професійної інтеграції, а також формування стратегії «післязахистового» періоду, яка б передбачала перехід до стабільних форм правового статусу. Застосування картографічного, статистичного та прогнозно-аналітичного підходів дасть змогу поглибити розуміння просторово-демографічних наслідків вимушеної міграції та створити науково обґрунтовані основи для формування ефективної міграційної політики України й Європейського Союзу.

Список використаної літератури:

1. Баланюк, Д.М. (2009). Стратегія міграційної політики в період національно-державного будівництва: автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02. Одеса. 19 с.
2. Дешко Л.М. Конституційне право на звернення до міжнародних судових установ та міжнародних організацій: монографія / Л.М. Дешко; Ужгород. нац. ун-т. – Ужгород: Гельветика, 2016. – 387 с. – Бібліогр.: с. 346-385.
3. Європейська комісія. (2020). Study on the Temporary Protection Directive. URL: https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2020-09/final_report_evaluation_tpd_en.pdf

4. Європейське агентство з питань притулку. (2023). Надання тимчасового захисту переміщеним особам з України: підсумки року. Брюссель: Європейське агентство з питань притулку. URL: <https://euaa.europa.eu/publications/providing-temporary-protection-displaced-persons-ukraine-year-review>
5. Іващук І.О., Стахова Н.В., Живко М.А. Міжнародні міграційні процеси: навчальний посібник / І.О. Іващук, Н.В. Стахова, М.А. Живко. – Тернопіль: ЗУНУ. 2022. 204 с.
6. Лазневська, Е., Тройшак, Д., Притула, Х. (2023). Міграції з України до країн-членів ЄС у 2014–2023 роках. *Rozprawy i Artykuły*, № 17. <https://doi.org/10.14746/rie.2023.17.14>
7. Лозінська, С.В. (2022). Тимчасовий захист та статус біженця в умовах збройного конфлікту. *Зб. тез V Міжнарод. наук.-практ. конф., присвяченої пам'яті Л.П. Юзькова (Хмельницький, 17 червня 2022 р.)* (с. 238-241). Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова.
8. Малиновська, О. (2022). Тимчасовий захист: виникнення, еволюція, сутність / Temporary Protection: Origin, Evolution, Essence. *Migration & Law*, 2(5-6), pp. 5-30.
9. Мельничук, Л. (2023). Досвід Румунії у координації дій щодо українських вимушених мігрантів. У Українські вимушені мігранти: інтеграція, ідентичність, повернення: зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (25 травня 2023 р., м. Львів) (с. 25-34). Львів. URL: <https://miok.lviv.ua/?p=22856>
10. Мосьондз С.О. Державна міграційна політика в сучасній Україні (адміністративно-правовий аспект): автореф. дис. канд. юрид. наук: Київ: Університет «Україна», 2003. 21 с.
11. Мосьондз С.О. Державна міграційна політика в сучасній Україні (адміністративно-правовий аспект): автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ: Університет «Україна», 2003. 21 с.
12. Олефір В.І. Державна міграційна політика України (організаційно-правовий аспект): дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07. Київ: Національна академія внутрішніх справ України, 2005. - 356 с.
13. Поліванова О.М., Бойко І.В. (2022). Основні засади правового регулювання тимчасового захисту громадян України в межах ЄС. *Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects //: Proceedings of XI International Scientific and Practical Conference*. Berlin, Germany, April 2022. С. 430-435.
14. УВКБ ООН. Портал оперативних даних щодо ситуації з українськими біженцями: Пояснювальна записка до даних. UNHCR. URL: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>
15. Якимчук М.Ю., Соломко С.С., Самороков В.О. Legal status of Ukrainian refugees in European countries / М. Yakymtchuk, S. Solomko, V. Samorokov // Аналітично-порівняльне правознавство. – 2023. – № 1. – С. 619-625. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.01.108>
16. Abrisketa, J. The Activation of the Temporary Protection Directive 2001/55/EC for Ukrainian Refugees: A Demonstration of its Uniqueness, *Peace & Security – Paix et Sécurité Internationales*, No 11, 2023.
17. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM). Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă. URL: <https://www.anofm.ro/>
18. Asscher L. 2023. Integration of People Fleeing Ukraine in the EU. LU: European Commission. Directorate General for Employment, Social Affairs and Inclusion. URL: <https://data.europa.eu/doi/10.2767/211722> (November 13, 2023).
19. Bertè, M., Paolotti, D., & Kalimeri, K. (2023). From Ukraine to the world: Using LinkedIn data to monitor professional migration from Ukraine. *arXiv*. URL: <https://arxiv.org/abs/2307.09965>
20. Edwards, A. (2012). Temporary protection, derogation and the 1951 Refugee Convention. *Melbourne Journal of International Law*, 13(2), 595-635. URL: https://law.unimelb.edu.au/data/assets/pdf_file/0005/1687379/Edwards.pdf
21. European Union Agency for Asylum. (2022). Analysis of measures to provide protection to displaced persons from Ukraine. EUAA. URL: <https://euaa.europa.eu/publications/analysis-measures-provide-protection-displaced-persons-ukraine>
22. Eurostat. Decisions granting temporary protection by citizenship, age and sex – annual aggregated data [Data set]. Eurostat. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/migr_asytpfa_custom_18114633/default/table
23. Kùçük, E. (2023). Temporary protection directive: Testing new frontiers? *European Journal of Migration and Law*, 25(1), 1-30. <https://doi.org/10.1163/15718166-12340142>
24. Macec, V., & Baba, C. (2025). Romania: The Crisis of Ukrainian Refugees. Political and Humanitarian Perspectives. *Conflict Studies Quarterly*, (52), 69-91. <https://doi.org/10.24193/csq.52.4>
25. Mantu, S., Zwaan, K., & Strik, T. (2023). The Temporary Protection Directive: Central Themes, Problem Issues and Implementation in Selected Member States. Enschede: Ipskamp Printing. URL: <https://cmr.jur.ru.nl/cmr/docs/mantu.zwaan.strik.temp.prot.dir.2023.pdf>
26. McAdam, J. (2007). Complementary protection in international refugee law. Oxford University Press.
27. McAdam, J., & Wood, T. (2021). The Concept of «international protection» in the global compacts on refugees and migration. *Interventions*, 23(2), 191-206.
28. Meijers Committee. (2023). Comment on legal status of refugees from the war in Ukraine after the end of the current temporary protection scheme. URL: <https://www.commissie-meijers.nl/comment/meijers-committee-comment-on-legal-status-of-refugees-from-the-war-in-ukraine-after-the-end-of-the-current-temporary-protection-scheme/>
29. Mijić, A., Parzer, M., Tkalič, O., & Zolotarova, Y. (2024). Experiencing forced migration: Challenges of arriving after displacement from Ukraine. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 50(14), 3396-3414. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2024.2323666>

30. Minora, U., Belmonte, M., Bosco, C., Johnston, D., Giraudy, E., Iacus, S., & Sermi, F. (2022). Migration patterns, friendship networks, and the diaspora: The potential of Facebook Social Connectedness Index to anticipate displacement patterns induced by Russia invasion of Ukraine in the European Union. *arXiv*. URL: <https://arxiv.org/abs/2209.01934>
31. Simentić Popović, J., & Sandić, G. (2024). Temporary protection of persons displaced from Ukraine: Between international protection and migration management in the EU. *Politička misao*, 14(1), 65-84. <https://doi.org/10.20901/pp.14.1.03>
32. UNHCR, Situation Ukraine: Romania, Operational Data Portal, URL: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine/location/10782>
33. Visit Ukraine Today. Тимчасовий захист в Румунії для українців (Protectia temporara). URL: <https://visitukraine.today/uk/departure/romania/ukraine-citizenship/temporary-protection#timcasovii-zaxist-v-rumunii-dlya-ukrayinciv-protectia-temporara>

Внесок авторів: всі автори зробили рівний внесок у цю роботу

Конфлікт інтересів: автори повідомляють про відсутність конфлікту інтересів

Iryna Gavrikova

PhD Student (Geography), Kostyantyn Niemets Department of Human Geography and Regional Studies, V.N. Karazin Kharkiv National University, Svobody Sq., 4, Kharkiv, 61022, Ukraine
e-mail: iryna.gavrikova@student.karazin.ua, <https://orcid.org/0009-0006-3789-5639>

Kateryna Kravchenko

PhD (Geography), Associate Professor, Kostyantyn Niemets Department of Human Geography and Regional Studies, V.N. Karazin Kharkiv National University, Svobody Sq., 4, Kharkiv, 61022, Ukraine
e-mail: kateryna.kravchenko@karazin.ua, <https://orcid.org/0000-0003-4654-3185>

FEATURES OF FORCED MIGRATION FLOWS OF UKRAINIANS UNDER TEMPORARY PROTECTION IN THE EUROPEAN UNION: THE CASE OF ROMANIA

The article examines the specific features of the formation and development of forced migration flows of Ukrainian citizens under temporary protection in the countries of the European Union, using Romania as a case study. The regulatory and legal foundations of the temporary protection mechanism are analysed, and a comparative assessment with the institution of asylum is conducted, which makes it possible to identify differences in legal status and social consequences for displaced persons. Based on statistical data, the dynamics of the number of Ukrainian nationals who have benefited from this mechanism, as well as their age and gender structure, are examined. It is revealed that in the first years of the full-scale war women and children predominated, whereas in 2023–2024 the share of working-age persons increased, indicating a transformation of migration from predominantly humanitarian to socio-economic. It is substantiated that these shifts have significant demographic implications for Ukraine: the outflow of women of reproductive age and children leads to declining birth rates and intensifies the risks of demographic decline, while the emigration of the working-age population complicates the prospects for restoring labour potential.

The specific features of the Romanian response model are outlined, which combines emergency humanitarian assistance with measures aimed at social integration and facilitating access to the labour market. It is demonstrated that temporary protection for Ukrainian citizens in EU countries functions not only as an instrument of rapid response to a humanitarian crisis but also as a factor of deeper socio-economic and demographic transformations. Particular attention is paid to the territorial patterns of settlement of Ukrainians across different regions of Romania. Further research is expected to focus on a comparative analysis of the experience of other EU Member States in order to develop generalised conclusions and practical recommendations for the migration policies of Ukraine and the European Union.

Keywords: *temporary protection, asylum, forced migrants, Romania, European Union, migration policy, demographic transformations.*

References:

1. Balaniuk, D.M. (2009). Strategy of migration policy in the period of nation-state building (Extended abstract of PhD dissertation, specialty 23.00.02). Odesa. 19 p. [in Ukrainian].
2. Dshko, L.M. (2016). Constitutional right to apply to international judicial institutions and international organizations: A monograph. Uzhhorod National University. Uzhhorod: Helvetyka. 387 p. [in Ukrainian].
3. European Commission. (2020). Study on the Temporary Protection Directive. Retrieved from https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2020-09/final_report_evaluation_tpd_en.pdf
4. European Union Agency for Asylum. (2023). Providing temporary protection to displaced persons from Ukraine: Year in review. Brussels: EUAA. Retrieved from <https://euaa.europa.eu/publications/providing-temporary-protection-displaced-persons-ukraine-year-review>
5. Ivashchuk, I.O., Stakhova, N.V., & Zhyvko, M.A. (2022). International migration processes: A textbook. Ternopil: West Ukrainian National University. 204 p. [in Ukrainian].
6. Laznevska, E., Troishchak, D., & Prytula, H. (2023). Migration from Ukraine to EU Member States in 2014–2023. *Rozprawy i Artykuły*. <https://doi.org/10.14746/rie.2023.17.14> [in Ukrainian].

7. Lozinska, S.V. (2022). Temporary protection and refugee status in the context of armed conflict. In *Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Conference in memory of L.P. Yuzkov* (pp. 238-241). Khmelnytskyi: Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law [in Ukrainian].
8. Malynovska, O. (2022). Temporary protection: Origin, evolution, essence. *Migration & Law*, 2(5-6), 5-30 [in Ukrainian].
9. Melnychuk, L. (2023). Romania's experience in coordinating actions regarding Ukrainian forced migrants. In *Ukrainian forced migrants: integration, identity, return: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference* (pp. 25-34). Retrieved from <https://miok.lviv.ua/?p=22856> [in Ukrainian].
10. Mosondz, S.O. (2003). State migration policy in modern Ukraine (administrative and legal aspect) (Extended abstract of PhD dissertation). Kyiv: University "Ukraine". 21 p. [in Ukrainian].
11. Mosondz, S.O. (2003). State migration policy in modern Ukraine (administrative and legal aspect) (Extended abstract of PhD dissertation, specialty 12.00.07). Kyiv: University "Ukraine". 21 p. [in Ukrainian].
12. Olefir, V.I. (2005). State migration policy of Ukraine (organizational and legal aspect) (Doctoral dissertation, specialty 12.00.07). Kyiv: National Academy of Internal Affairs. 356 p. [in Ukrainian].
13. Polivanova, O.M., & Boiko, I.V. (2022). Basic principles of legal regulation of temporary protection of Ukrainian citizens within the EU. In *Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects: Proceedings of the XI International Scientific and Practical Conference* (pp. 430-435). Berlin, Germany [in Ukrainian].
14. UNHCR. Operational data portal on the situation of Ukrainian refugees: Data explanatory note. Retrieved from <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>
15. Yakymchuk, M.Yu., Solomko, S.S., & Samorokov, V.O. (2023). Legal status of Ukrainian refugees in European countries. *Analytical and Comparative Jurisprudence*, 1, 619-625. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.01.108> [in Ukrainian].
16. Abrisketa, J. (2023). The Activation of the Temporary Protection Directive 2001/55/EC for Ukrainian Refugees: A Demonstration of its Uniqueness. *Peace & Security – Paix et Sécurité Internationales*, 11.
17. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM). Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă. Retrieved from <https://www.anofm.ro/>
18. Asscher, L. (2023). Integration of People Fleeing Ukraine in the EU. LU: European Commission. Directorate General for Employment, Social Affairs and Inclusion. Retrieved from <https://data.europa.eu/doi/10.2767/211722> (November 13, 2023).
19. Bertè, M., Paolotti, D., & Kalimeri, K. (2023). From Ukraine to the world: Using LinkedIn data to monitor professional migration from Ukraine. *arXiv*. Retrieved from <https://arxiv.org/abs/2307.09965>
20. Edwards, A. (2012). Temporary protection, derogation and the 1951 Refugee Convention. *Melbourne Journal of International Law*, 13(2), 595-635. Retrieved from https://law.unimelb.edu.au/_data/assets/pdf_file/0005/1687379/Edwards.pdf
21. European Union Agency for Asylum. (2022). Analysis of measures to provide protection to displaced persons from Ukraine. EUAA. Retrieved from <https://euaa.europa.eu/publications/analysis-measures-provide-protection-displaced-persons-ukraine>
22. Eurostat. Decisions granting temporary protection by citizenship, age and sex – annual aggregated data [Data set]. Eurostat. Retrieved from https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/migr_asytpha_custom_18114633/default/table
23. Küçük, E. (2023). Temporary protection directive: Testing new frontiers? *European Journal of Migration and Law*, 25(1), 1-30. <https://doi.org/10.1163/15718166-12340142>
24. Macec, V., & Baba, C. (2025). Romania: The Crisis of Ukrainian Refugees. *Political and Humanitarian Perspectives. Conflict Studies Quarterly*, (52), 69-91. <https://doi.org/10.24193/csq.52.4>
25. Mantu, S., Zwaan, K., & Strik, T. (2023). *The Temporary Protection Directive: Central Themes, Problem Issues and Implementation in Selected Member States*. Enschede: Ipskamp Printing. Retrieved from <https://cmr.jur.ru.nl/cmr/docs/man-tu.zwaan.strik.temp.prot.dir.2023.pdf>
26. McAdam, J. (2007). *Complementary protection in international refugee law*. Oxford University Press.
27. McAdam, J., & Wood, T. (2021). The Concept of «international protection» in the global compacts on refugees and migration. *Interventions*, 23(2), 191-206.
28. Meijers Committee. (2023). *Comment on legal status of refugees from the war in Ukraine after the end of the current temporary protection scheme*. Retrieved from <https://www.commissie-meijers.nl/comment/meijers-committee-comment-on-legal-status-of-refugees-from-the-war-in-ukraine-after-the-end-of-the-current-temporary-protection-scheme/>
29. Mijić, A., Parzer, M., Tkalich, O., & Zolotarova, Y. (2024). Experiencing forced migration: Challenges of arriving after displacement from Ukraine. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 50(14), 3396-3414. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2024.2323666>
30. Minora, U., Belmonte, M., Bosco, C., Johnston, D., Giraudy, E., Iacus, S., & Sermi, F. (2022). Migration patterns, friendship networks, and the diaspora: The potential of Facebook Social Connectedness Index to anticipate displacement patterns induced by Russia invasion of Ukraine in the European Union. *arXiv*. Retrieved from <https://arxiv.org/abs/2209.01934>
31. Simentić Popović, J., & Sandić, G. (2024). Temporary protection of persons displaced from Ukraine: Between international protection and migration management in the EU. *Politička misao*, 14(1), 65-84. <https://doi.org/10.20901/pp.14.1.03>
32. UNHCR, Situation Ukraine: Romania, Operational Data Portal. Retrieved from <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine/location/10782>
33. Visit Ukraine Today. Temporary protection in Romania for Ukrainians (Protectia temporara). Retrieved from <https://visitukraine.today/uk/departure/romania/ukraine-citizenship/temporary-protection#timcasovii-zaxist-v-rumunii-dlya-ukrayinciv-protectia-temporara>

Authors Contribution: All authors have contributed equally to this work

Conflict of Interest: The authors declare no conflict of interest

Received 14 September 2025

Accepted 02 November 2025

Published 30 December 2025